

ОГЛЯД СИТУАЦІЇ В КРИМУ

ЛИСТОПАД 2023

Українські сили оборони атакували військові об'єкти у Криму. Спротив мобілізації та український опір продовжуються в Криму. Мусульманська громада зазнала нової хвилі репресій. Продовжується переслідування свободи вираження поглядів. Зафіксовано нові політично вмотивовані кримінальні справи, насильницькі зникнення, політично вмотивовані вироки, етапування до російських в'язниць, процесуальні порушення у політично вмотивованих справах, проблеми зі здоров'ям у політв'язнів, жорстоке та нелюдське поводження у місцях несвободи. Продовжується мілітаризація дитячої освіти. Сильний штурм спричинив руйнівні наслідки для Криму. Окупаційна адміністрація Ялти мала незаконні контакти з місцевою владою у Стамбулі.

“
Нові удари по Криму

Сили оборони України завдали ударів по судобудівному заводу у Керчі, військової частині у Джанкої, 43-ому авіаційному полку в Саках та двічі атакували військові об'єкти у Чорноморському (деталі [тут](#) і [тут](#)).

У Севастополі затримано місцеву мешканку, яка спробувала підпалити будівлю російського військкомату. У Сімферополі помер полковник російської армії після побиття мобілізованими солдатами.

“
Спротив окупантам

За тиждень до активістського руху «Жовта стрічка» приєдналося близько 50 осіб. Рух спротиву надав координати військових об'єктів у Джанкої, по яких Сили оборони України завдали ударів, та проник на територію військової частини Чорноморського флоту у Феодосії. Окупанти формують списки «неблагонадійних», до яких увійшли близько 7 тис. осіб.

“
Нова хвиля репресій проти мусульманської громади

російські силовики провели обшуки у чотирьох членів мусульманської релігійної спільноти «Алушта» (деталі [тут](#) і [тут](#)). Після затримання «суд» заарештував Вілена Усеїнова та Зінура Аппазова на 10 та 5 днів відповідно за нібито демонстрацію символіки забороненої організації («суддя» Денис Кіреєв). Імам Юсуф Аширов був заарештований на 2 дні за нібито дрібне хуліганство («суддя» Денис Кіреєв). На нього також склали адміністративний протокол про незаконну місіонерську діяльність. На Абдулу Гафарова склали адміністративний протокол про масове поширення екстремістських матеріалів.

“
Переслідування свободи вираження поглядів

З 4 березня 2022 р. до 30 листопада 2023 р. «суди» у Криму винесли 514 постанов про притягнення до адміністративної відповідальності за статтю про дискредитацію російської армії. З них 38 постанов було винесено у листопаді 2023 р. «Суд» призначив покарання Лілії Манцеровій за двома статтями КпАП рф (демонстрація нацистської символіки, дискредитація російської армії) через розміщення відеокліпів українських виконавців у соцмережі («судді» Олена Тимохіна та Анастасія Шаповал). російські силовики провели обшук у будинку сім'ї Дібрових через критику відсутності електропостачання та мобілізацію. «Суд» призначив їм покарання за трьома статтями КпАП рф: образа державних символів рф, дискредитацію російської армії та непокоара законному розпорядженню співробітника поліції («суддя» Олександр Кузьмін). Окупанти затримали кримчанку Христину Ронжину після посту у соцмережі із привітанням з Днем української писемності та мови.

ФСБ заявила про затримання у Криму чоловіка за «шпигунство» за розгвардією. Проти Еміне Зекеряєвої порушена кримінальна справа за статтю про «неповідомлення про злочин» через листування з громадянкою України в 2016 р., яка перебувала в Сирії.

“
Насильницькі зникнення

Співробітники ФСБ викрали Фархада Солієва та Сервера Алієва у Севастополі. Їх доля та місцеперебування досі невідомі (деталі [тут](#) і [тут](#)).

«Суди» Криму засудили кримчан Олега Валєєва до півтора року позбавлення волі за нібито повторну російської дискредитацію армії («суддя» Андрій Терентьєв) та Володимира Благова до 2 років ув'язнення за нібито повторну демонстрацію нацистської символіки («суддя» Георгій Церцвадзе). російський суд засудив Павла Запорожця та Дмитра Голубєва, яких окупанти викрали на півдні України та утримували в Криму, до 12 та 18 років позбавлення волі відповідно (суддя Максим Нікітін, деталі [тут](#) і [тут](#)). російський суд додав 4,5 роки ув'язнення політв'язню Олегу Приходьку за нібито виправдання тероризму та реабілітацію нацизму (суддя Євген Зубов). Апеляційний суд низив термін ув'язнення Ернесу Сейтосманову до 17 років 6 місяців (суддя Володимир Се-ребрянський). Військовий апеляційний суд залишив без змін вирок 6 кримським татарам (деталі [тут](#), [тут](#) і [тут](#); судді Ігор Бельдзейко, Анатолій Солін, Дмитро Теплюк). Верховний суд рф залишив без змін вирок Айдеру Джаппарову, Енверу Омерову та Різі Омерову (суддя Олег Дербілов).

Вадима Бектемірова етапували з тюрми в Липецькій обл. до виправної колонії у Санкт-Петербурзі. Його родина два місяці не знала про його місцеперебування. Свідків Єгови Володимира Сакаду, Володимира Маладику та Євгена Жукова відвезли до місць відбування покарання. Активіст Наріман Джелял доставлений до тюрми у Красноярському краї. Його сім'я довго не знала про його місцезнаходження. Азіз Ахтемов доїхав до іншої тюрми у Красноярському краї.

Секретний свідок не зміг відповісти на питання адвокатів під час допиту у справі «першої Джанкойської групи Хізб ут-Тахрір». Свідок у кримінальній справі проти Ярослава Жука не зміг згадати важливі обставини. «Суд» відмовив у технічній та лінгвістичній експертизах в адміністративному провадженні проти правозахисника Абдурешита Джеппарова.

Ленура Сейдаметова прооперували у тюрмній лікарні. Ремзі Меметов потребує консультації невролога. Тимур Ібрагімов потребує заміни штучного ока. У Олега Федорова погіршився зір через погане освітлення в камері. Руслан Сулейманов поскаржився на бездіяльність лікарів та умови утримання у СІЗО Ростовської обл.

Абдулмеджиту Сейтумерову не дозволяють зберігати у камері Коран. Олексію Кисельову дозволили лише одну посилку та одну бандероль протягом року. Співробітники в'язниці змусили Тимура Ялкабова поголити голову; у нього забирають засоби особистої гігієни. Політв'язня Івана Яцкіна обмежують у спілкуванні з рідними та отриманні ліків. Олегу Приходьку не надають медичну допомогу, не передають ліки, а також залякують його. «Суд» у Криму відмовив Ескендеру Абдулганієву та Арсену Абхаїрову у переведенні з тюрми до колонії («суддя» Христіна Пікула, деталі [тут](#) і [тут](#)). Окупанти відкрили третій СІЗО у Сімферополі.

У Криму українських дітей вчать кидати гранати, знімати розтяжки та іншим військовим задачам (деталі [тут](#) і [тут](#)). З окупованого Криму вдалося вивезти ще двох українських дітей.

Штурм у Чорному морі залишив близько півмільйона осіб без електропостачання, зруйнував захисні споруди біля Керченського мосту та Севастопольської бухти, а також пошкодив базиліку на території «Херсонесу Таврійського», збудовану ймовірно у VI ст.

Представники окупаційної адміністрації Ялти всупереч політиці невизнання анексії Криму мали контакт з муніципальним районом Бейлідюзю міста Стамбул.

“
Політично вмотивовані вироки

“
Етапування політв'язнів

“
Процесуальні порушення

“
Умови утримання політв'язнів

“
Наслідки штурму

“
Незаконні контакти окупантів з Туреччиною